

Umerena Autonomija Vojvodine

Author: [a correspondent](#)

Politički lideri u Vojvodini, iz različitih etničkih grupa, zahtevaju veću lokalnu vlast. Međutim, za razliku od kosovskih Albanaca ne dovode u pitanje svoj položaj u okviru Srbije.

U nedavnoj emisiji Radio France International na srpskom jeziku sugerise se da Srbija možda neće izgubiti samo Kosovo, postoje "ekstremisti u Sandzaku i Vojvodini" žele da se otcepe od Beograda.

U komentaru se dalje tvrdi da nacionalisti iz susjednih zemalja također zagovaraju "cerupanje Srbije", sve uz tvrdnju da u Vojvodini živi više od milion Rumuna.

Ove spekulacije, kojima se implicira da Vojvodina može da se pretvori u sledeće Kosovo, su zasnovane ne samo na nepoznavanju ovdašnjih prilika, već su i zlonamerne. Beogradski režim siri glasine ovog tipa da bi izvršio pritisak na partije i vodje nacionalnih manjina u Vojvodini, dok su izveštaji za zapadne medije čisto preterivanje sa ciljem da se napise 'dobra' novinarska priča.

Vojvodina, plodna ravnica severno od Beograda, je uporište srpske opozicije. U njoj žive etnički Mađari, Rumuni, Slovaci i drugi uključujući i Srbe. Iako su obe pokrajine imale autonomiju u Titovo doba, Vojvodina i Kosovo se mogu porediti samo do izvesne mere.

Srbi nisu manjina u Vojvodini a etnički Mađari nemaju brojčanu superiornost kao Albanci na Kosovu. Ekonomska razvijenost dve pokrajine je također različita. Vojvodina je najprosperitetniji deo Jugoslavije, a Kosovo najsiromasniji.

Za razliku od izveštaja Radio France, prema poslednjem popisu stanovništva iz 1991. godine, u Vojvodini je živelo nešto manje 39.800 Rumuna, ili oko dva odsto od ukupno dva miliona stanovnika ove pokrajine. Nijedna politička stranka u Rumuniji nikada nije ispoljila teritorijalne pretenzije prema Srbiji. To isto važi i za partije u Mađarskoj, čija nacionalna manjina u Vojvodini po istom popisu stanovništva broji 340.000.

Isto tako nijedna politička stranka u Vojvodini nije ispoljila separatističke tendencije. Iako među njima postoje razlike u stavovima i primedbama koje se odnose na tip autonomije koji žele, nijedna pri tom nije dovela u pitanje poziciju Vojvodine kao integralni deo države Srbije.

Tvrdnje da u Vojvodini ima ekstremista koji sada vide priliku da "ocerupaju Srbiju" nisu samo netačne, nego i veoma opasne po pripadnike 16 nacionalnih manjina koje u njoj žive. Ove tvrdnje su još opasnije za one koji su aktivni i političkim partijama i koji se zalazu za nivo autonomije kakav je Vojvodina imala pre "patriotske" promene u septembru 1990.

Vojislav Seselj, predsednik Srpske radikalne stranke (SRS) i potpredsednik vlade Srbije, izjavio je ovih dana kako su se "stekli uslovi za hapšenje Nenada Čanka", predsednika Lige socijaldemokrata Vojvodine (LSV). Ta pretnja je utoliko ozbiljnija ako se ima u vidu da je Čanak u režimskim medijima već bio označen kao izdajnik.

Samo dve nedelje pre početka NATO bombardovanja, Čanak je predstavio javnosti novi programski dokument LSV, u kome se zahteva promena Ustava Srbije i redefinisavanje sadašnjeg "politički i ekonomski neodrživog statusa Vojvodine".

Srbija bi, prema tom dokumentu, trebalo da se ustroji kao federalna država sastavljena od sledećih federalnih jedinica: Vojvodina, Sumadija, Jugoistočna Srbija, grad Beograd sa okolinom, Sandžak ili Raska oblast i Kosovo. Vojvodina bi u toj državi imala status republike. Federalizacija Srbije bi, po mišljenju LSV, bila krupan korak ka stabilizaciji države Srbije.

Iako je LSV samo najradikalnija u svojim zahtevima, ona nije nikakav izuzetak u zahtevu da se redefiniše sadašnji ustavni položaj Vojvodine. Srpske i mađarske političke partije takođe traže decentralizaciju i demokratizaciju Srbije.

Vojvodjanske političke stranke nisu potpuno saglasne oko toga koliki bi stepen autonomije trebalo da ima njihova pokrajina, niti postoji zajednička ideja kako da se dosegne taj cilj. Oko tih pitanja su se polarizovale ovdasnje političke snage i stvarani su stranački savezi, iako je zanimljivo da se to ne čini po nacionalnom principu.

Liga socijaldemokrata Vojvodine i Reformska demokratska stranka Vojvodine, koje su koalicioni partneri, politički su blizu Savezu vojvodjanskih Mađara, nego većina drugih političkih partija te nacionalne manjine. Političke partije vojvodjanskih Mađara su duboko podeljene.

Prošle godine, najveća stranka ove nacionalne manjine, Savez vojvodjanskih Mađara, izasao je krajem prošle godine u javnost sa dokumentom u kome se predlažu precizno definisana prava manjina, uključujući i priznanje mađarskog kao službenog jezika i pravo na obrazovanje na mađarskom. Nekoliko stranaka je podržalo ovaj dokument, ali vlast u Beogradu ga je ignorisala..

Proteklih godina je prorezijska štampa često upoređivala Kosovo i Vojvodinu - i isticala Vojvodinu kao primer međuetničke tolerancije na koji bi trebalo da se ugledaju kosovski Albanci. Takođe je Beograd isticao da nacionalne manjine u Vojvodini uživaju manjinska prava po najvišim evropskim standardima, iako stvari ne stoje tako.

Prema jednom empirijskom istraživanju koji je prošle godine publikovao Helsinski odbor za ljudska prava u Srbiji, sledi da su šefovi policije u svih 45 opština u Vojvodini po nacionalnosti Srbi i Crnogorci, a iste etničke pripadnosti je i većina policajaca. Do istog saznanja se doslo kada su u pitanju predsednici opštinskih sudova, banaka i firmi - čak i u onim opštinama u kojima Mađari čine većinu stanovništva.

Ono što ilustruje stav vlasti su table na ulazu u upravne zgrade - imena ovih institucija bi po zakonu trebalo da budu napisana na jezicima i pismima u službenoj upotrebi. Međutim, iako su uložene žalbe, tabla na ulazu u Izvršno veće - lokalnu vladu - je samo na srpskom jeziku i samo cirilicnim pismom.

Autor je novinar iz Novog Sada čiji identitet se ne objavljuje.

Location: [Serbia](#)
[Kosovo](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/umerena-autonomija-vojvodine>